

MA NEKA TAJNA VEZA... Hrvati i kava

Kava Hrvatima nije samo napitak, ona je puno više od toga – poziv na druženje.

Da **kava nije samo napitak**, potvrdit će mnogi Hrvati. U našoj zemlji to je postalo dio tradicije, odnosno druženje i, kako bi rekli u Dalmaciji, **gušt**.

Svakoga dana Hrvati nađu vremena popiti kavu, bilo da idu u kafiće ili piju kod kuće. Većini ljudi je nezamislivo započeti dan bez kave pa ju **piju prije posla** ili **čim dođu na posao**. U Dalmaciji nerijetko kolege ili prijatelji **u pauzi** za ručak odu upravo – na kavu. Nešto se usput prigrize, ali se kava popiti mora.

Odlazak na kavu **ne mora** značiti da će osoba **piti isključivo kavu** pa je poziv na kavu više poziv na **druženje**. Nakon ručka, šopinga ili posla, odlazak na kavu dođe kao odmor. Ipak, to nije bezvezno gubljenje vremena jer se na kavi svašta kaže i svašta sazna.

Ono što je strancima poziv na večeru, kod nas je to poziv na kavu. **Dodi do mene na kavu** nije samo izreka, nego iskreni poziv da nekoga ugostimo. S druge strane, kad sretnemo nekog poznanika na cesti i kažemo: „**Obavezno moramo na kavu**“, to nije iskreni poziv, nego način da ga se što prije riješimo.

Da je kava puno više od samog napitka, govori i činjenica da ljudi često **usluge plaćaju kavom**. Kad nam netko pomogne, Hrvati će mu najčešće platiti kavu da se oduže. Uopće nije bitno radi li se o nekoj sitnici ili velikoj usluzi, kava je uvijek dovoljna da podmiri račune.

Uz to, poznato je da prijatelji jedni drugima plaćaju kavu. Onaj tko zove, obično i plaća, ali ponekad se niti ne vodi računa o tome tko je zvao, nego se dragim ljudima jednostavno plati kava. **Nije veliki trošak**, a uvijek je **lijepa gesta**.

Kad dođe krizno vrijeme i osoba nema novaca, najčešće će reći: – **Nemam ni za kavu** –. To označava opću besparicu, ali Hrvati će dati i zadnju kunu za kavu, pa neka sve ostalo pati.

Može patiti posao, ali društveni život nikako. Ako je netko u gužvi, prigovarati će mu se da **nema vremena ni za kavu** jer kava služi kao vremenski period za minimalno druženje. Važno je pronaći dobar balans tako da ne pati ni posao, ni društveni život.

Strancima koji nam dođu u posjet nikako nije jasno kako su **kafići** u Hrvatskoj **uvijek puni**, bez obzira na doba dana i vremenske prilike. Iako nam se prigovara da smo stalno po kavama, situacija nije uvijek baš takva kakva se čini. Stvar je u tome što Hrvati na kavama ne moraju samo **ćakulati**, nego mogu rješavati **ozbiljan posao**.

Zbog tolikog broja ljubitelja kave i odlazaka na kavu, brojni kafići u vremenu krize uspiju opstati. Jutarnje i popodnevne **kave plaćaju račune vlasnicima**, a ugodna atmosfera i simpatično osoblje ispunit će kafić do zadnjeg mjesta. Suprotno ostalim europskim državama, konobar u Hrvatskoj nikad neće dignuti praznu šalicu ispred gostiju ili ih, ne daj Bože, potjerati. To bi značilo apsolutnu katastrofu i propast lokala jer Hrvati mogu **satima sjediti na jednoj kavi** i razgovarati.

Možemo reći da kava u Hrvatskoj razbija patrijarhalne odnose u obitelji. Stariji muškarci uglavnom ne znaju pripremiti niti jedno jelo, ali znaju skuhati kavu. Osim toga, kad djevojka odraste i ne zna kuhati, često joj se prigovara da – **ne zna ni kavu skuhati** –. Jer **kava je bitna**. Doručak se može kupiti i u pekari, ali miris jutarnje kave je neprocjenjiv. To je najbolja stvar za razbuditi ljude i Hrvati se neće toga odreći.